

Goed bezig

In deze module houd jij je bezig met de vraag waarom mensen werken en wat ze doen om in hun levensonderhoud te voorzien. Je krijgt informatie over de arbeidsmarkt die je kansen biedt op betaald werk. De kwaliteit van het werk is belangrijk want dat levert werkplezier op. Je leert over rechten en plichten van werknemers en over verschillende arbeidscontracten.

Je leert over de strijd van werknemers (vakbonden) voor betere arbeidsvoorwaarden en welke middelen zij daarvoor inzetten. Je leert wat de betekenis is van de verzorgingsstaat. Je maakt kennis met nieuwe ontwikkelingen zoals de overgang naar een participatiesamenleving. Je leert over regels en procedures in bedrijven en over dilemma's in het beroep.

Deze module verschaft je kennis en inzicht in je eigen consumentengedrag. Je weet hoe je informatie over producten en diensten kunt verzamelen. Je houdt hierbij rekening met duurzaamheid. Je keuze wordt dan makkelijker. Je leert met geld om te gaan. Daarvoor is nodig dat je inzicht hebt in je inkomsten en uitgaven. Je weet dan wat je kunt doen om schulden te voorkomen.

Wat ga je doen?

Je werkt in deze module van Route Burgerschap aan:

- je bereidheid en vermogen een actieve bijdrage te leveren aan de arbeidsmarkt;
- je bereidheid en vermogen actief bij te dragen aan de arbeidsgemeenschap;
- je bereidheid en vermogen om adequaat en verantwoord consumentengedrag te tonen.

Wat leer je?

Je leert :

- de betekenis van werk en hoe je actief kunt deelnemen aan de samenleving;
- welke kansen op werk de arbeidsmarkt biedt en wat je daarvoor kunt doen;
- algemeen aanvaarde regels en standaard (bedrijfs-)procedures;
- de rechten en plichten van de beroepsbeoefenaar;
- je integer en collegiaal op te stellen;
- welke factoren van invloed zijn op de arbeidsverhoudingen in Nederland;
- kenmerken van duurzame consumptie en productie;
- de rol en de invloed van consumentenorganisaties;
- inzicht te krijgen in je eigen wensen in relatie met je financiële speelruimte;
- de belangrijkste principes van budgettering;
- de betekenis van de verzorgingsstaat;
- een actieve bijdrage te leveren aan de participatiesamenleving.

Inhoudsopgave

Thema 1	Waarom werken	4
1	Waarom werken	5
2	Alles op een rijtje	9
3	Thema-opdrachten	9
Thema 2	Kansen op de arbeidsmarkt	10
1	Kansen op de arbeidsmarkt	11
2	Alles op een rijtje	17
3	Thema-opdrachten	17
Thema 3	Aan het werk	18
1	Aan het werk	19
2	Alles op een rijtje	24
3	Thema-opdrachten	24
Thema 4	Strijden voor een beter loon	25
1	Strijden voor een beter loon	26
2	Alles op een rijtje	31
3	Thema-opdrachten	31
Thema 5	Je plek in de organisatie	32
1	Je plek in de organisatie	33
2	Alles op een rijtje	38
3	Thema-opdrachten	38
Thema 6	Dilemma's op de werkplek	39
1	Dilemma's op de werkplek	40
2	Alles op een rijtje	45
3	Thema-opdrachten	45
Thema 7	De duurzame samenleving	46
1	De duurzame samenleving	47
2	Alles op een rijtje	51
3	Thema-opdrachten	51
Thema 8	Kritisch en duurzaam consumeren	52
1	Kritisch en duurzaam consumeren	53
2	Alles op een rijtje	57
3	Thema-opdrachten	57
Thema 9	Geldzaken	58
1	Geldzaken	59
2	Alles op een rijtje	64
3	Thema-opdrachten	64

1

Waarom werken

DREAMS + WORK SUCCESS

Mijn droombaan
Wat wil ik later worden?

Werken als lust of last
Waarom werken we eigenlijk?

Betalen zonder bon
Welk voordeel heeft zwart betalen?

Van stage naar baan
Waar loop ik als beste stage?

Formele arbeid
Wat is dat: een arbeidscontract?

Informele arbeid
Wat is vrijwilligerswerk?

1 **Waarom werken**

Ben jij een straks een werknemer in dienst van een werkgever of wil je later zelf een werkgever worden? Waarom zou je sowieso eigenlijk gaan werken? Misschien wil je van niemand financieel afhankelijk zijn!

De loterijvraag

Zou jij blijven werken als je de Jackpot met tien miljoen euro won? Deze zogenoemde 'loterijvraag' is al dikwijls aan mensen gesteld. Verreweg de meeste mensen hebben er 'ja' op geantwoord. Men kan zich een leven zonder arbeid niet goed voorstellen. Mensen hebben kennelijk allerlei redenen om te werken. Wat is jouw antwoord op de loterijvraag?

Werken is meer dan geld verdienen. Werken zorgt er ook voor dat je structuur in je leven krijgt en sociale contacten opdoet. Misschien wel de belangrijkste reden om te gaan werken, is je persoonlijke ontwikkeling. Door te werken leer je nieuwe dingen en daardoor krijg je waardering van anderen. En dat levert je weer zelfvertrouwen op. Tenslotte lever je door te werken een bijdrage aan de samenleving.

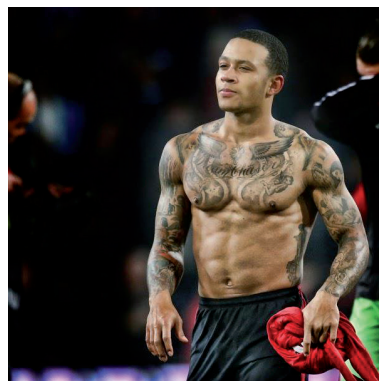
- 1 Wat zal of zullen voor jou belangrijke redenen zijn om te gaan werken? Maak het bolletje of de bolletjes zwart van je keuze. Je mag ook reden(en) toevoegen.

Ik werk vooral

- om geld te verdienen
- om structuur te hebben
- om deel van een team uit te maken
- om mezelf te ontplooiën
- om belangrijk gevonden te worden
- om actief te zijn als burger
- om invloed te hebben
- om

- 2 Geef voor beide personen hieronder afgebeeld de belangrijkste reden waarom zij zullen werken.

Memphis Depay,
Profvoetballer

.....

.....

Jos Klinkenberg,
Wasmachine monteur

.....

.....

Soorten werk

Moktar zit in het 1e jaar van de opleiding Ondernemer Detailhandel. Hij wil de arbeidsmarkt op, niet als werknemer maar als werkgever. De arbeidsmarkt is de plek waar werknemers werk zoeken en werkgevers personeel zoeken. De eerste stap in het ondernemerschap heeft hij al gezet: Moktar heeft een webshop. Als hij personeel in loondienst neemt, is hij ook werkgever. Dat wil zeggen: hij zorgt voor betaalde arbeid voor zijn werknemers. Muktars doel is om zo veel winst uit zijn onderneming te halen dat hij er later met zijn gezin van kan leven.

Paula zit in het 1e jaar van de opleiding ICT. Paula's grote droom is om als webdesigner aan het werk te gaan. Paula wil graag een arbeidsovereenkomst bij een klein bedrijf. Voordat Paula als werknemer in dienst kan treden moet ze door het lopen van stage (BPV) ervaring en kennis opdoen. Stage hoort tot de categorie onbetaald werk met een contract en is daarom formele arbeid. Informele arbeid is werk zonder arbeidscontract. Je betaalt geen belasting of premies. Dit wordt ook wel 'zwart werken' genoemd.

- 3 In bovenstaande teksten over Moktar en Paula komen een aantal begrippen voor. Deze begrippen staan hieronder. Zoek de betekenis ervan op en noteer die achter het begrip.

Begrip	Omschrijving
Arbeidsmarkt
Ondernemer
Personeel
Werkgever
Werknemer
Formele arbeid
Informele arbeid

In principe zijn er twee vormen van betaalde arbeid, formeel en informeel. En er zijn twee vormen van onbetaalde arbeid, eveneens verdeeld in betaald en onbetaald. Zo ontstaan er vier categorieën in het onderstaande schema.

Formele arbeid: werk waarvoor een arbeidscontract tussen werkgever en werknemer bestaat; je betaalt daarover belasting en sociale premies

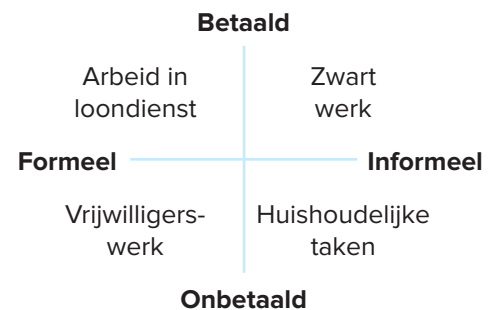
Informele arbeid: niet-formeel werk zoals straathandel, hosselen, schoonmaak- en oppaswerk, e.d.; je betaalt daarover geen belasting en sociale premies

4 Hiernaast zie je een kwadrant. In welke sectie van het kwadrant zou je stage (BPV) plaatsen?

- formeel betaald werk ...
- informeel betaald werk ...
- formeel onbetaald werk
- informeel onbetaald werk

In welke sector zou je kranten bezorgen plaatsen?

- formeel betaald werk
- informeel betaald werk
- formeel onbetaald
- informeel onbetaald werk

Je krijgt het niet voor niks!

Iedere Nederlander moet in principe zoveel mogelijk proberen zelf in zijn levensonderhoud te voorzien. Betaald werk is daarvoor het belangrijkste middel. De overheid wil bereiken dat zoveel mogelijk mensen actief deelnemen (participeren) aan de maatschappij. Dit is het uitgangspunt van de Participatiewet.

Lukt het niet (betaald) werk te krijgen, dan kan de overheid mensen in de bijstand verplichten een maatschappelijk nuttige tegenprestatie te leveren. Sommige gemeenten laten nu bijstandsgerechtigden met behoud van uitkering vrijwilligerswerk verrichten.

Werken maar niet meer dan nodig is

Zonder werken kun je niet leven. Al leef je in het paradijs, zelfs het plukken van een appel is al arbeid (inspanning). Je kunt natuurlijk werken om alleen jezelf en je familie in leven te houden. Je bouwt een eigen huis en slacht je eigen vee. Je verbouwt je eigen graan en bakt je eigen brood. Of je wekt je eigen energie op. Je bent dan op dat moment volledig zelfvoorzienend.

